

Investeerimis- ja pensionifondide II kvartali 2019 ülevaade

Teises kvartalis jõustusid pensionifondivalitsejate LHV Varahaldus, Swedbank Investeerimisfondid, SEB Varahaldus ja Luminor Pensions Estonia tingimuste muudatused. Need olid ajendatud investeeringufondide seaduse uuest, 2019. aasta alguses jõustunud redaktsioonist, millega kaotati aktsiariski piirangud ning kehtestati leebemad investeeringupiirangud ja edukustasu.

Põhinäitajad	I kvartal 2019	Muutus	II kvartal 2019
Avalike fondide varade maht	4,858 mlrd €	?	5,031 mlrd €
II samba fondide osakaal	87,7%	?	87,2%
Avalike fondide osakuomanike arv (va pensionifondid)	10 334 tk	?	11 501 tk
Pensionifondide osakuomanike arv	803 116 tk	?	802 549 tk
Tegutsevate avalike fondide arv	45 tk	?	45 tk

Avalike fondide sektori varade maht kasvas 4% ehk 173 mln euro võrra ning ulatus 5,03 mld euroni (2018. aasta teises kvartalis oli kasv 0,01% ehk 0,7 mln eurot). Kasvu toetasid kohustuslikud pensionifondid (kasv 126 mln eurot) ja avalikud kinnisvarafondid (kasv 46 mln eurot).

Ülekaalukalt suurimaks fondiliigiks on endiselt kohustuslikud pensionifondid, mis moodustavad 87% avalike fondide varade mahust. Neile järgnevad avalikud kinnisvarafondid (5%) ja aktsiafondid (4%). Vabatahtlikud pensionifondid moodustavad 3% avalike fondide varade kogumahust.

Eelmise aasta teise kvartaliga võrreldes on avalike fondide turu jaotuses olnud suurimaks muudatuseks Swedbank Investeeringufondide turuosa vähenemine 42%-lt 41%-ni. Swedbank Investeeringufondid jääb siiski suurimaks fondivalitsejaks Eesti turul. Järgnevad LHV Varahaldus 26% ja SEB Varahaldus 17% turuosaga. Tuleva Fondid on kasvatanud turuosa 1%-lt 2%-ni.

Avalike fondide osakuomanike arv kasvas kvartaliga 600 võrra, ulatudes teise kvartali lõpus 814 050-ni. (Osakuomanike arv hõlmab kõiki fondiosakute omanikke, mistõttu võivad mitut fondiinvesteeringut omavad füüsilised ja juriidilised isikud statistikas kajastuda enam kui ühe korra.) Kõige enam (1068 võrra) kasvas avalike kinnisvarafondide osakuomanike arv.

Kohustuslike pensionifondide investeeringute struktuuris suurenes eelmisel aastal oluliselt

otseinvesteeringute osakaal, mis jäi ka teises kvartalis sama suureks ehk 65% tasemele. Investeeringud teiste fondide kaudu moodustasid 31%. Tähtajaliste hoiuste ja arvelduskontode osakaal oli 4%.

Kohustuslike pensionifondide investeeringud aktsiatesse ulatusid esimese kvartali lõpus 747 mln euron, millest suur osa (271 mln eurot) oli investeeritud USA ettevõtete aktsiatesse. Suurbritannia ettevõtete aktsiatesse oli investeeritud 69 mln eurot ja Jaapani ettevõtete aktsiatesse 52 mln eurot. Eesti aktsiate portfellis on suurima osakaaluga endiselt Tallinna Sadama aktsiad (30 mln eurot ehk 0,7% kohustuslike pensionifondide koondportfelist). Investeeringud muudesse Eesti aktsiatesse on tunduvalt väiksemad. Kokku on Eesti aktsiatesse investeeritud 75 mln eurot ehk 1,7% kohustuslike pensionifondide koondportfelist.

Kohustuslike pensionifondide investeeringud võlakirjadesse ulatusid aasta lõpus 2,1 mld euron. Suurimad investeeringud on tehtud Eesti (384 mln eurot ehk 8,8% kohustuslike pensionifondide koondportfelist), Leedu (286 mln eurot) ja Hispaania (193 mln eurot) võlakirjadesse. Valdava osa soetatud võlakirjadest on välja andnud keskvalitsused ja krediitiasutused.

Koos Eestisse investeerivate fondidega (mille investeerimisobjektiks on enamasti kinnisvara ja maatükid) ulatus Eesti investeeringute osakaal kohustuslike pensionifondide varadest 13,9%-ni (2019. aasta esimese kvartali lõpus 12,6%).

Peamised arengusuunad ja riskid

- II pensionisamba reformimise kava toob lähitulevikus Eesti fondisektori jaoks kaasa suuri muutusi, kuna kohustuslikud pensionifondid moodustavad sellest sektorist väga suure osa.
- Huvi kinnisvarafondide vastu kasvab jätkuvalt. Vabatahtlike investeerimisfondide arvestuses on avalikest kinnisvarafondidest saanud varade mahu poolest suurim fondiliik kogumahuga 249 mln eurot, ületades sellega aktsiafondide (219 mln eur) ja vabatahtlike pensionifondide (175 mln eur) mahtu. Kinnisvarafondid investeerivad peamiselt Balti riikides asuvasse kinnisvarasse.
- Investeeringud Eesti emitentide väärtpaberitesse (aktsiad ja võlakirjad) moodustasid 10,5% kohustuslike pensionifondide koondportfelist (esimese kvartali lõpus: 9,1%).

[Investeeringu- ja pensionifondide sektori kvartali ülevaated](#)

Viimati muudetud 17.12.2019